

Svědek a vydírání

Jestliže ustanovení § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku používá pojem „svědek“ v jeho obecné podobě, touto okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby poskytuje ochranu všem osobám majícím v materiálním smyslu postavení svědka bez ohledu na to, pro jaký typ řízení se takové svědectví užije, resp. v jakém řízení tato osoba jako oběť trestného činu vydírání bude o svých poznatcích o tom, co vnímala svými smysly, vypovídat. Není proto pro naplnění § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku rozhodné, že i když bylo po přešetření orgány činnými v trestním řízení na základě svědkem podaného svědectví zjištěno (předmět svědectví), že nejde o trestný čin, ale že se bude jednat např. o přestupek, jenž bude šetřen v rámci správního řízení. I v takovém případě je naplněn uvedený kvalifikační znak podle § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku. Podstatné pro jeho naplnění je kromě toho, že svědek (v materiálním smyslu) vnímal určité skutečnosti, o nichž může v příslušném řízení podat svědectví, také to, že je pachatelem za podmínek § 175 odst. 1 tr. zákoníku nucen, aby takové svědectví nepodával.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 8 Tdo 789/2012, ze dne 12.9.2012)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání podaném nejvyšším státním zástupcem v neprospěch obviněného J. K., proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 4 To 176/2012, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu ve Strakonici pod sp. zn. 3 T 124/2011, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se zrušuje rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 4 To 176/2012 v části I., již bylo rozhodnuto pod bodem 1) o vině přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, a ve výroku o trestu. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují v rozsahu tohoto zrušení další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. se přikazuje Krajskému soudu v Českých Budějovicích, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu ve Strakonici ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 3 T 124/2011, byl obviněný J. K. uznán vinným v bodě 1) zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku, v bodech 3) a 6) pokračujícím přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku, a v bodech 2), 4) a 5) pokračujícím přečinem výtržnictví podle § 358 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku, spáchaným v bodě 2) též v jednočinném souběhu s přečinem ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku.

Za tyto trestné činy a za přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, jímž byl obviněný uznán vinným a odsouzen trestním příkazem Okresního soudu ve Strakonici ze dne 15. 7. 2011, sp. zn. 3 T 84/2011, doručeným mu dne 8. 9. 2011, pravomocným dne 17. 9. 2011, byl obviněný odsouzen podle § 175 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání tří roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznic s ostrahou. Současně byl zrušen výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu ve Strakonici ze dne 15. 7. 2011, sp. zn. 3 T 84/2011, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením,

pozbyla podkladu. Rovněž bylo rozhodnuto o náhradě škody.

Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací, z podnětu odvolání podaného obviněným, rozsudkem ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 4 To 176/2012, podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), odst. 2 tr. ř. částečně zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o vině, a to jednak ve výroku pod bodem 1), jímž byl obviněný uznán vinným zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku, a jednak ve výroku pod body 3) a 6), jímž byl uznán vinným pokračujícím přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku, a rovněž v celém výroku o trestu.

I. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že v bodě 1) obviněného uznal vinným přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, pod bodem 2) [v rozsudku soudu prvního stupně bod 6)] přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku. Skutková zjištění u těchto činů popsal ve shodě s tím, jak učinil soud prvního stupně.

Za tyto přečiny v bodě 1) a 2), jimiž obviněného sám uznal vinným, za sbíhající se přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku a pokračující přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku, ohledně nichž zůstal napadený rozsudek nedotčen [činy pod body 2), 4), 5)], a za přečin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, jímž byl uznán vinným trestním příkazem Okresního soudu ve Strakonících ze dne 15. 7. 2011, sp. zn. 3 T 84/2011, a jenž mu byl doručen dne 8. 9. 2011, a který nabyl právní moci dne 17. 9. 2011, obviněného odsoudil podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, za užití § 43 odst. 2 tr. zákoníku, k souhrnnému nepodměněnému trestu odnětí svobody na dva roky a šest měsíců. Podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku jej pro účely výkonu tohoto trestu zařadil do věznice s ostrahou. Podle § 43 odst. 2 věta druhá tr. zákoníku současně zrušil výrok o trestu z trestního příkazu Okresního soudu ve Strakonících ze dne 15. 7. 2011, sp. zn. 3 T 84/2011, jakož všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu. Ve výroku o náhradě škody ponechal napadený rozsudek nedotčen.

II. Podle § 259 odst. 1 tr. ř. v části týkající se popsaného dílčího skutku v rozsudku soudu prvního stupně uvedeného pod bodem 3), v němž byl spatřován pokračující přečin nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku, vrátil věc Okresnímu soudu ve Strakonících k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší státní zástupce podal proti tomuto rozsudku odvolacího soudu v neprospěch obviněného z důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. dovolání, které zaměřil výhradně proti výroku pod bodem 1), jímž byl krajským soudem obviněný uznán vinným přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Důvodem dovolání bylo neztotožnění se s touto právní kvalifikací proto, že uvedený čin měl být posouzen jako zločin loupeže podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku (v souladu s tím, jak rozhodl soud prvního stupně). Dovolatel považoval za nesprávné, že odvolací soud ve skutku, jak byl zjištěn, neshledal naplnění kvalifikačního znaku, že čin byl spáchán na svědkovi podle odstavce 2 písm. e) uvedeného zákonného ustanovení. Pro výklad tohoto pojmu poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu České republiky, z níž zdůraznil zejména rozhodnutí č. [15/2002](#) Sb. rozh. tr., a vyjádřil názor, že jednání pachatele uvedené v ustanovení § 235 odst. 1 tr. zák. (§ 175 odst. 1 tr. zákoníku), které směřuje proti osobě, jež vnímala skutečnosti, které mohou být podkladem pro rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení (svědek v materiálním smyslu), a které je vedeno úmyslem odradit tuto osobu od řádného plnění jejích povinností svědka vyplývajících z trestního řádu, naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1, 2 písm. e) tr. zák. [§ 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku].

Dovolatel považoval za nesprávný názor odvolacího soudu, že nebylo možné použít právní kvalifikaci podle odstavce 2 písm. e) § 175 tr. zákoníku s ohledem na to, že na podkladě oznámení poškozené nebylo konáno řízení trestní, ale pouze řízení přestupkové. I když dovolatel připustil, že skutkovou podstatu trestného činu podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku nemůže naplnit pachatel výhrůžkou, která by se týkala výlučně jen oznámení násilného jednání policejnímu orgánu, považoval

za nutné vycházet ze smyslu definice tzv. svědka v materiálním smyslu, která posunuje ochranu svědka před výhrůžkami ze strany pachatele do ranného stadia trestního řízení, kdy jsou výhrůžky obvykle formulovány pouze tak, aby odradily poškozeného od podání trestního oznámení, na jehož podkladě mohou orgány činné v trestním řízení konat úkony ve věci. Proto se uvedené ustanovení vztahuje i na období, kdy svědek ještě své povinnosti ve formálním řízení neplní, ale jeho jednání má k tomuto plnění povinnosti určitý vztah.

Okolnost, zda výhrůžky obviněného nesměřovaly i k tomu, aby poškozená později o jeho násilném jednání nevyprávěla jako svědkyně v trestním či přestupkovém řízení, podle názoru dovolatele krajský soud neposuzoval z právního hlediska správně.

Proto, že se dovolatel neztotožnil s mírnější právní kvalifikací, podle níž odvolací soud čin v bodě 1) posoudil, navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za splnění podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 4 To 176/2012, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a poté aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Českých Budějovicích přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Obviněný, jemuž bylo dovolání nejvyššího státního zástupce v opise doručeno ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř., se k němu ke dni konání neveřejného zasedání nevyjádřil.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání nejvyššího státního zástupce je přípustné podle § 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.).

Vzhledem k tomu, že nejvyšší státní zástupce v dovolání vytkl nesprávnost právní kvalifikace podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku a požadoval, aby byl čin obviněného posouzen podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku, namítal vadu, která dopadá na dovolatelem označený dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle něhož lze dovolání podat, když rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. S tímto vymezením označeného dovolacího důvodu vytykaná vada koresponduje, a proto, když Nejvyšší soud neshledal okolnosti, pro něž by bylo nutné dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř. odmítnout, přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadeným částem rozhodnutí předcházející.

S ohledem na obsah podaného dovolání, jež bylo zaměřeno pouze proti výroku o vině pod bodem 1) napadeného rozsudku odvolacího soudu, je potřeba uvést, že jen ve vztahu k takto vymezenému rozsahu podaného dovolání směřovala přezkumná činnost Nejvyššího soudu. Nejvyšší soud proto posuzoval důvodnost podaného dovolání pouze ohledně tohoto výroku a přezkoumával toliko správnost té části napadeného rozhodnutí, proti níž bylo dovolání podáno (srov. § 265i odst. 3 tr. ř.).

Podle rozsudku odvolacího soudu se obviněný činu popsaného v bodě 1) posouzeného podle § 175 odst. 1 tr. zák. dopustil tak, že dne 17. 6. 2011 kolem 23.45 hodin v obývacím pokoji na posteli v bytě v ulici V. ve V., okres S., napadal opakovanými údery pěstí a otevřenou dlaní do obličeje poškozenou J. M., které v průběhu fyzického napadání vyhrožoval, že pokud to oznámí na policii, tak ji zabije, a to v úmyslu odradit poškozenou od svědectví a oznámení věci jeho fyzického napadení na Policii České republiky.

Z obsahu připojeného spisu je rovněž nutné uvést, že podle úředního záznamu na č. l. 108 poškozená popsaný čin obviněného dne 18. 6. 2011 ve 2.37 hodin oznámila na linku 158 a čekala na příjezd

policie před domem. Policie, na základě tohoto oznámení poškozené, provedla šetření, jehož výsledkem bylo vyrozumění podle § 58 odst. 4 zák. č. [200/1990](#) Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, jímž byla Policií České republiky informována, že šetřený čin obviněného z 18. 6. 2011 byl dne 20. 6. 2011 v souladu s § 58 odst. 1 zák. č. [200/1990](#) Sb. oznámen a postoupen příslušnému správnímu orgánu k projednání (viz. str. 116 spisu).

Z námitek v dovolání uvedených je patrné, že nejvyšší státní zástupce se u činu popsaného v bodě 1) domáhal jeho posouzení i podle kvalifikované skutkové podstaty podle § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku, protože s ohledem na okolnosti, za nichž byl čin spáchán, shledal, že obviněný tento čin spáchal „na svědkovi“. Tudíž nepřisvědčil odvolacímu soudu, že šlo o přečin vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku proto, že poškozená neutrpěla zranění, jež by bylo možné považovat za újmu na zdraví ve smyslu trestního zákoníku, a že proto byla tato věc šetřena jako přestupek.

Nejvyšší soud se zřetelem na takto dovoláním vytknuté vady jen konstatuje, že podle učiněných skutkových zjištění popsaných v bodě 1) nevznikají pochybnosti o tom, že obviněný přezkoumávaným činem naplnil skutkovou podstatu přečinu podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku. Uvedeného přečinu se v této jeho základní skutkové podstatě dopustí ten, kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl. S ohledem na podané dovolání a v něm vznesené výhrady bylo nutné posoudit, zda je možné v tomto činu shledávat i kvalifikační znak „spáchání činu na svědkovi“ ve smyslu § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku, podle něhož lze „čin uvedený v odstavci 1 spáchat na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti“.

Na vyložení znaku „spáchání činu na svědkovi“ ve smyslu § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku byla již v minulosti soustředěna pozornost a bylo judikaturou Nejvyššího soudu dostatečně vysloveno, jak je zmíněný pojem u tohoto kvalifikačního znaku nutné chápat a vykládat, na což v obsahu podaného dovolání poukázal i nejvyšší státní zástupce. Bylo tak dostatečně jasně definováno, že jednání pachatele uvedené v § 175 odst. 1 tr. zákoníku, které směřuje proti osobě, jež vnímala skutečnosti, které mohou být podkladem pro rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení (svědek v materiálním smyslu) a které je spácháno s úmyslem odradit tuto osobu od řádného plnění jejích povinností svědka vyplývajících z trestního řádu, naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku bez ohledu na to, zda svědek již byl nebo nebyl formálně předvolán ke svědecké výpovědi. Za svědka v materiálním smyslu lze pokládat osobu, která vnímala skutečnosti, jež mohou být podkladem pro rozhodování orgánů činných v trestním řízení, přičemž vyděračské jednání pachatele je vedeno úmyslem odradit ji od řádného plnění jejích povinností svědka vyplývajících z ustanovení § 97 a násl. tr. ř. Osoba, která je v uvedeném materiálním smyslu svědkem, požívá ochrany citovaného ustanovení od počátku, to znamená od okamžiku, kdy svým vnímáním získala příslušné poznatky. V krajním případě přichází v úvahu i ochrana v době před jejich získáním, pokud by vydírání této osoby směřovalo k tomu, aby v budoucím řízení porušila svědeckou povinnost, a toto jednání bylo spácháno před tím, než vydíraná osoba poznatky získala (viz stanovisko č. [15/2002](#) Sb. rozh. tr.).

Pokud jde o znění uvedené právní věty, která byla uveřejněna pod č. [15/2002](#) Sb. rozh. tr., bylo jí definováno, že je zde míněn svědek nikoli podle jeho formálního postavení v určitém konkrétním řízení, ale je jím každá osoba, která je svědkem v jeho materiální podstatě. Uvedená citace z odůvodnění tohoto stanoviska svědčí o tom, že se tímto svědkem míní jakýkoliv svědek ještě v době před tím, „...než je podle příslušných procesních předpisů vyzván k podání svědecké výpovědi“.

Tato obecná formulace vyjadřuje, že i když předmětné stanovisko v konkrétních souvislostech řeší pojem „svědka v materiálním smyslu“ s vyústěním pro trestní řízení (srov. v obsahu jeho odůvodnění odkazy na § 97 tr. ř., § 99 odst. 2 tr. ř. § 101 odst. 1, 4 tr. ř. apod.), nelze ho chápat jen v tomto jeho úzkém vztahu k řízení prováděném orgány činnými v trestním řízení, na něž odkazovalo předmětné

stanovisko, ale je nutné tento obecný pojem chápat v jeho celkové širší souvislosti prostupující všemi právními odvětvími, v nichž se pojem svědka a svědectví osoby promítá do konkrétního typu řízení (nemajícího povahu trestního řízení). Předmětné stanovisko totiž bylo reakcí na nutnost zaujetí výkladu povahy pojmu svědka se zřetelem na odlišení jeho postavení jako osoby realizující již v určitém typu řízení své postavení jako důkazního prostředku, tedy ve smyslu svědka ve formálním smyslu, a jeho materiálního pojetí jako osoby vnímající svými smysly určité okolnosti projevující se v objektivní realitě, jejíž je součástí. S ohledem na to, že uvedené stanovisko odráželo skutečnosti v reakci na postupy týkající se trestního řízení, byla použita argumentace ve vztahu k trestnímu řádu, kde se svědek nejčastěji používá. I při respektu k těmto podmínkám však jeho využití nelze omezit výhradně toliko na potřeby trestního řízení, neboť takový zúžený přístup by byl v rozporu i se samotným zněním ustanovení § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku, který se v rámci dikce „spáchá čin na svědkovi...v souvislosti s výkonem jeho povinnosti“ neomezuje na žádné konkrétní řízení, ale užívá tuto zcela obecnou formulaci. Postavení svědka nikterak nekonkretizuje ani nezařazuje do určitého přesně specifikovaného typu řízení. Zde tedy zákonodárce jasně vymezil, že uvedené ochrany trestního zákoníku požívá každý svědek bez ohledu na povahu řízení, v němž jeho svědectví může být použito, event. v němž je podává. Takto použitá obecná dikce byla zákonodárcem nepochybně užitá zcela záměrně, což lze dovést ze srovnání s jinou skutkovou podstatou, kde jde o konkrétnější vymezení postavení svědka. Lze poukázat např. na trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 odst. 2 tr. zákoníku, jehož se dopustí ten, „kdo jako svědek nebo znalec před soudem nebo před mezinárodním soudním orgánem, před notářem jako státním komisařem, státním zástupcem nebo před policejním orgánem, který vykonává přípravné řízení podle trestního řádu, anebo před vyšetřovací komisí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky...“. Patrně tak je, že u trestného činu podle § 346 odst. 2 tr. zákoníku zákonodárce záměrně omezil aktivitu svědka, u něhož se jedná o křivé obvinění, na tato taxativně uvedená řízení, z čehož vyplývá, že trestného činu křivého obvinění se nemůže osoba v postavení svědka dopustit v jiných, zde konkrétně neuvedených řízeních. Jde tedy o zcela rozdílnou formulaci, z jejíhož srovnání lze dovést, že u trestného činu podle § 175 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, kde obdobná záměrná konkretizace řízení, v němž je podáváno svědectví, není vymezena, lze teleologickým i logickým výkladem dojít k závěru, že je zde míněno každé řízení, kde se s osobou v pozici svědka počítá.

Nejvyšší soud připomíná, že vedle trestního řízení a vedle těch typů řízení, na něž je výslovně pamatováno např. u zmíněného § 346 tr. zákoníku (viz výše), jsou i další řízení, v nichž se s pozicí svědka a jeho svědectvím v jiných oblastech práva počítá. Lze tak mimo jiné poukázat např. na zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, který v § 126 odst. 1 definuje, že každá fyzická osoba, která není účastníkem řízení, je povinna dostavit se na předvolání k soudu a vypovídat jako svědek, musí vypovědět pravdu a nic nezamlčovat, výpověď může odeprít jen tehdy, kdyby jí způsobila nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám blízkým; o důvodnosti odepření výpovědi rozhoduje soud. Obdobně je tomu i v zákoně č. [500/2004](#) Sb., správní řád, kde je svědek pro správní řízení definován v § 55 odst. 1, podle něhož každý, kdo není účastníkem, je povinen vypovídat jako svědek; musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Obdobně postavení mají svědci i v dalších řízeních, např. podle zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (viz § 79 a násl.), v zákoně č. [85/1996](#) Sb., o advokacii v kárném řízení (viz § 33, § 33a, § 55), v zákoně č. [280/2009](#) Sb., daňový řád v daňovém řízení (srov. § 51, 96, 117). Je tak tomu i v dalších řízeních upravených zákonem č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní (§ 49, 56, 58, 60), zákonem č. [7/2002](#) Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (§ 16 a násl.), apod.

Jestliže ustanovení § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku používá pojem „svědek“ v jeho obecné podobě, touto okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby poskytuje ochranu všem osobám majícím v materiálním smyslu postavení svědka bez ohledu na to, pro jaký typ řízení se takové svědectví užije, resp. v jakém řízení tato osoba jako oběť trestného činu vydírání bude o svých poznacích o tom, co

vnímala svými smysly, vypovídat. Není proto pro naplnění § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku rozhodné, že i když bylo po přešetření orgány činnými v trestním řízení na základě svědkem podaného svědectví zjištěno (předmět svědectví), že nejde o trestný čin, ale že se bude jednat např. o přestupek, jenž bude šetřen v rámci správního řízení. I v takovém případě je naplněn uvedený kvalifikační znak podle § 175 odst. 2 písm. e) tr. zákoníku. Podstatné pro jeho naplnění je kromě toho, že svědek (v materiálním smyslu) vnímal určité skutečnosti, o nichž může v příslušném řízení podat svědectví, také to, že je pachatelem za podmínek § 175 odst. 1 tr. zákoníku nucen, aby takové svědectví nepodával.

Na základě všech těchto úvah Nejvyšší soud shledal, že čin obviněného, jak je popsán ve skutkové větě výroku o vině pod bodem 1), vykazuje všechny znaky skutkové podstaty zločinu vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku, neboť obviněný v rámci fyzického napadání poškozené současně vyhrožoval, že ji v případě, že toto jeho zlé nakládání s ní oznámí na policii, zabije. Přitom tak činil v úmyslu odradit ji od svědectví o tom, že jí fyzicky ublížil. Z uvedeného popisu skutku tak nelze mít pochybnosti, že výhrůžky zabitím vůči poškozené směřovaly k tomu, aby ji odradil od toho, aby na policii uvedla, jakého jednání se vůči ní dopouštěl.

V daném případě nebylo podstatné, zda mohla mít J. M. za jistých okolností i postavení poškozené, ale rozhodné bylo, že byla svědkem ve smyslu § 97 tr. ř. s povinností svědčit, tj. vypovídat o skutečnostech, které jsou svědkovi známe o trestném činu a o pachateli nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení. Osoba, která je poškozeným a současně i svědkem kriminálního jednání, se vyznačuje do jisté míry specifickým postavením spočívajícím v tom, že tato osoba může v určitých případech disponovat trestním řízením. Pro závěr o naplnění uvedené skutkové podstaty proto není rozhodné, že svědek se může rovněž dostat i do postavení poškozeného (§ 43 a násl. tr. ř.).

Ze všech těchto důvodů nebylo možné přisvědčit názoru, který soud druhého stupně vyjádřil na straně 8 napadeného rozhodnutí, podle něhož nebylo možné poškozené přiznat postavení svědka ve smyslu předmětné kvalifikované skutkové podstaty.

Protože Nejvyšší soud na základě výše rozvedených důvodů nepovažoval uvedený názor odvolacího soudu za správný, neboť je v rozporu se shora popsány výklady, dospěl k závěru, že podané dovolání je důvodné, a proto z jeho podnětu podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 4 To 176/2012, jakož i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1, tr. ř. tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, neboť právě jeho rozhodnutí vykazovalo dovoláním vytýkané a Nejvyšším soudem zjištěné nedostatky.

Na odvolacím soudu po zrušení a vrácení věci bude, aby při respektování shora vytknutých nedostatků a naznačených teoretických úvah s přihlédnutím k ustálené judikatuře, jak na ni bylo poukázáno výše, nově o vině a trestu obviněného rozhodl (§ 265s odst. 1 tr. ř.) a aby obviněného uznal vinným v bodě 1) zločinem vydírání podle § 175 odst. 1, 2 písm. e) tr. zákoníku a aby i nově rozhodl o trestu, jež bude ukládat za veškerou trestnou činnost, pro niž byl obviněný uznán vinným. Pouze pro úplnost Nejvyšší soud připomíná, že v dovolacím řízení neplatí zákaz reformace in peius (§ 265s odst. 2 tr. ř.), neboť dovolání bylo podáno nejvyšším státním zástupcem v neprospěch obviněného. Odvolací soud však bude muset uvedenou zásadu [§ 259 odst. 5 písm. b) tr. ř.] dodržet ve vztahu k rozsudku soudu prvního stupně, neboť proti němu odvolání podal jen obviněný, a nebude proto možné rozhodnout přísněji, než jak učinil soud prvního stupně.

(zdroj: www.nsoud.cz)

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)